

Fra nedsat tid og ledighed til tabt arbejdsfortjeneste efter servicelovens § 42

DUKH får en del henvendelser fra borgere, der f.eks. giver udtryk for:

”Sagsbehandleren siger, at jeg ikke kan modtage tabt arbejdsfortjeneste, når jeg er på kontanthjælp.”

”Sagsbehandleren siger, at når jeg er ledig, kan jeg ikke få tabt arbejdsfortjeneste. Jeg skal først finde et arbejde, før det kan komme på tale at bevilge tabt arbejdsfortjeneste, siger hun.”

”Sagsbehandleren siger, at jeg ikke kan få tabt arbejdsfortjeneste på fuld tid, når jeg for tiden kun har en arbejdstid på 30 timer om ugen.”

”Sagsbehandleren siger, at jeg skal søge et arbejde på fuld tid for at få tabt arbejdsfortjeneste med 10 timer om ugen - også selv om jeg så skal anmode min kommende arbejdsgiver om lov til at gå ned i tid umiddelbart efter evt. ansættelse.”

Lovgivningen

Efter servicelovens § 42 skal kommunen yde hjælp til dækning af tabt arbejdsfortjeneste til personer, der i hjemmet forsørger et barn under 18 år med betydelig og varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller indgribende kronisk eller langvarig lidelse. Ydelsen er betinget af, at det er en nødvendig konsekvens af den nedsatte funktionsevne, at barnet passes i hjemmet, og at det er mest hensigtsmæssigt, at det er moderen eller faderen, der passer det.

Ydelsen fastsættes på baggrund af den tidligere bruttoindtægt, dog højst med et beløb på 31.936 kr. om måneden (2020).

I pkt. 239 i vejledning om særlig støtte til børn og unge og deres familier, er der gjort nærmere rede for fastsættelsen af den tidligere bruttoindtægt. Der fremgår blandt andet:

”Det, der lægges til grund ved beregningen af den tidligere bruttoindtægt, er således den seneste lønindtægt, og ikke arbejdsløshedsdagpenge, syge- eller barselsdag-penge eller kontanthjælp, som ydelsesmodtageren har haft, inden han eller hun modtager hjælp til dækning af tabt arbejdsfortjeneste.

Er der for en lønmodtager problemer med at fastsætte den tidligere løn, fordi pågældende f.eks. har gået arbejdsløs i lang tid eller ingen uddannelse har, kan beregningen tage udgangspunkt i en hjemmehjælperløn.

Når ydelsesmodtageren endnu ikke har opnået tilknytning til arbejdsmarkedet, må den indtægt, som han eller hun ville have kunnet opnå, tages som udgangspunkt ved fastsættelsen af bruttoindtægten.”

Fra kontanthjælp m.v. til tabt arbejdsfortjeneste

Hvis en ansøger til tabt arbejdsfortjeneste er på kontanthjælp eller anden offentlig forsørgelsesydelse, kan der ikke gives afslag på tabt arbejdsfortjeneste alene med henvisning til, at borgeren er på en sådan ydelse. Der skal som altid foretages en individuel og konkret vurdering af, om betingelserne for hjælp efter § 42 er opfyldt. Hvis disse betingelser er opfyldt, skal der tages stilling til, hvor mange timers tabt arbejdsfortjeneste der skal bevilges om ugen.

Af Ankestyrelsens principafgørelse 169-10 fremgår blandt andet følgende:

”En yngre kvinde med et handicappet barn var alene berettiget til tabt arbejdsfortjeneste beregnet på baggrund af niveauet for kontanthjælp, da en beregning med udgangspunkt i en hjemmehjælperløn ville indebære en overkompensation..... Ankestyrelsen fandt, at kvindens tilknytning til arbejdsmarkedet havde været beskeden.”

Ankestyrelsen har i det tidligere forum ”Juridisk Hotline” den 21.05.2015 i et vejledende svar udtalt:

”Det forhold, at man modtager kontanthjælp, er ikke i sig selv til hinder for, at man kan være berettiget til tabt arbejdsfortjeneste.”

Fra selvvalgt nedsat tid til tabt arbejdsfortjeneste

I DUKH ser vi ofte, at forældre med børn med handicap i en periode gør alt, hvad de kan for at få dagligdagen til at hænge sammen, før de søger om hjælp hos kommunen. F.eks. kan en af forældrene være gået ned i tid fra 37 timer om ugen til 25 timer om ugen, så der er mere tid til at tage sig af barnet med nedsat funktionsevne. Når familien så søger om tabt arbejdsfortjeneste, får de af kommunen at vide, at når de frivilligt har indrettet sig med en arbejdsuge på 25 timer, kan der ikke bevilges tabt arbejdsfortjeneste op til fuld tid.

Principafgørelse C-52-06 omhandler denne problemstilling:

”Det var ikke tilstrækkeligt godtgjort, at en ansøgers nedgang i ugentlig arbejdstid forud for modtagelse af kompensation for tabt arbejdsfortjeneste udelukkende skyldtes hendes barns funktionsnedsættelse. Beregningen af tabt arbejdsfortjeneste til ansøger skulle derfor tage udgangspunkt i en ugentlig arbejdstid på 32 timer svarende til hendes seneste lønindtægt forud for modtagelsen af kompensation for tabt arbejdsfortjeneste.”

Det er således afgørende, at borgeren kan godtgøre, at nedsættelsen af arbejdstiden forud for ansøgningen om tabt arbejdsfortjeneste udelukkende skyldtes barnets nedsatte funktionsevne. Kan forældrene godtgøre dette, kan der udbetales tabt arbejdsfortjeneste op til fuld tid, hvis betingelserne i øvrigt er opfyldt.

Nedsat tid efter indgivelse af ansøgning, men før afgørelse er truffet

Nogle borgere vælger, af hensynet til deres barn med nedsat funktionsevne, at gå ned i arbejdstid, efter de har søgt om tabt arbejdsfortjeneste men inden kommunen har truffet afgørelse i sagen.

Ankestyrelsen har i det tidligere forum "Juridisk Hotline" den 13.01.16 i et vejledende svar udtalt:

"Det er en forudsætning for ret til dækning af tabt arbejdsfortjeneste, at arbejdstiden rent faktisk er nedsat som følge af behov for at passe et handicappet barn i hjemmet. Det er derimod ikke i sig selv til hinder for dækning af tabt arbejdsfortjeneste med virkning fra tidspunktet for nedsættelse af arbejdstiden, at der (endnu) ikke er truffet afgørelse herom af kommunen. Dette gælder i princippet uanset hvornår arbejdstidsnedsættelsen har fundet sted så længe det kan lægges til grund, at den udelukkende skyldes behovet for pasning af det handicappede barn i hjemmet.

Hvis arbejdstidsnedsættelsen allerede var sket på ansøgningstidspunktet, vil der derfor under de nævnte forudsætninger kunne ydes dækning af tabt arbejdsfortjeneste med virkning fra det tidspunkt. Hvis arbejdstidsnedsættelsen først er sket senere, men dog inden afgørelses-tidspunktet, vil der kunne ydes tabt arbejdsfortjeneste med virkning fra tidspunktet for arbejdstidsnedsættelsen. Er arbejdstiden derimod endnu ikke nedsat på afgørelsestidspunktet, vil der først kunne ydes tabt arbejdsfortjeneste med virkning fra det tidspunkt, hvor dette rent faktisk sker."

Nyt deltidsjob

I nogle situationer opstår der problemer for forældre, der f.eks. er blevet ledige fra deres deltidsjob, eller f.eks. er overgået til tabt arbejdsfortjeneste fra ledighed, når de søger om nyt job på arbejdsmarkedet.

Borgeren modtager f.eks. tabt arbejdsfortjeneste 12 timer om ugen og søger derfor et deltidsjob på 25 timer om ugen. Men må borgeren det, eller skal borgeren altid søge om et fuldtidsjob og herefter anmode arbejdsgiveren om orlov for de 12 timer?

Ankestyrelsen har i det tidligere forum "Juridisk Hotline" den 21.05.15 i et vejledende svar udtalt:

"Der skal kompenseres for den arbejdsfortjeneste, der mistes som følge af, at barnet skal passes i hjemmet.

Hvis det kan antages, at forælderen ville have søgt fuld-tids-job, og ikke kun et 28 timers job, hvis ikke barnet havde haft behov for at blive passet i hjemmet i, hvad der i et fuldtidsjob ville have været 9 arbejdstimer om ugen, er det derfor vores opfattelse, at udmålingen skal foretages på samme måde, som hvis borgeren havde søgt et fuldtidsjob.

Hvis forælderen derimod af andre grund end barnets pasningsbehov ikke ønsker fuldtidsjob, kan der derimod kun kompenseres for tabt arbejdsfortjeneste i det omfang der er behov for pasning af barnet i hjemmet indenfor den arbejdstid forælderen faktisk har eller ville have."

Formodningsregel

Som det fremgår af ovenstående, lægges der stor vægt på, om det kan antages, at forælderen ville have haft eller søgt fuldtidsjob, hvis ikke barnet med den nedsatte funktionsevne havde haft behov for at blive passet i hjemmet.

Det er op til ansøgeren at godtgøre, at antagelsen/formodningen om fuld tid er korrekt. Normalt vil det være godtgjort ved, at ansøgeren kan påvise, at han/hun tidligere havde fuld tid på arbejdsmarkedet, før pågældende fik et barn med nedsat funktionsevne.

Hvis ansøger tidligere af forskellige grunde, der ikke har noget med barnets nedsatte funktionsevne at gøre, har indrettet sig med en arbejdstid på f.eks. 32 timer om ugen, tilsiger formodningsreglen, at der kun kan bevilges tabt arbejdsfortjeneste op til de 32 timer, som er den arbejdstid, som ansøgeren faktisk har eller ville have.

Afrunding

Der kan godt bevilges tabt arbejdsfortjeneste efter ser-viceovens § 42, selv om borgeren på ansøgningstidspunktet modtager kontanthjælp eller anden forsørgelsesydelse.

Der kan godt bevilges tabt arbejdsfortjeneste op til fuld tid, selv om borgeren på ansøgningstidspunktet kun er deltidsbeskæftiget.

En borger, der modtager tabt arbejdsfortjeneste med et antal timer, er ikke tvunget til at søge om et fuldtidsjob, men kan nøjes med at søge om et deltidsjob, så pågældende ikke samtidig med ansøgningen om jobbet skal søge om orlov for det antal timer, som der er bevilget tabt arbejdsfortjeneste for.

I dette Praksisnyt er henvist til:

[Lov om social service, nr 798 af 07/08/2019](#)

[Vejledning om særlig støtte til børn og unge og deres familier, nr 9007 af 07/01/2014](#)

Ankestyrelsens principafgørelser:

[C-52-06 om tabt arbejdsfortjeneste - udmåling - beregning - forudgående nedgang i ugentlig arbejdstid](#)

[169-10 om tabt arbejdsfortjeneste - handicappet barn - beregningsgrundlag - kontanthjælpsniveau - hjemmehjælperløn - tilknytning til arbejdsmarkedet](#)